

Pravni fakultet
Slobomir P Univerzitet
Doboj

DIPLOMSKI RAD

Tema: ORTAČKO DRUŠTVO

Student:
Maksić Svjetlana 15/05

Mentor:
Prof.dr Miroslav Milosavljević

SADRŽAJ

UVOD	4
ORTAČKO DRUŠTVO	6
OPŠTE KARAKTERISTIKE	6
1.Pojam i osnovna obilježja ortačkog društva.....	6
2.Terminologija	10
ORGANI ORTAČKOG DRUŠTVA	10
PRAVNI ODNOSI IZMEĐU ČLANOVA ORTAČKOG DRUŠTVA	11
1.Princip slobode ugovaranja	11
2.Ulog u ortačko društvo	11
3.Dužnosti člana ortačkog društva	12
4.Naknada troškova	12
5.Prenos udjela među članovima ortačkog društva	13
6.Zabrana konkurencije	13
7.Upravljanje i vođenje poslova društva(poslovodstvo).....	14
8.Odlučivanje u ortačkom društvu	15
9.Dužnost obavještanja (pravo informisanja)	16
10.Raspodjela dobiti i snošenje gubitaka ortačkog društva	16
PRAVNI ODNOSI ORTAČKOG DRUŠTVA I NJEGOVIH ČLANOVA PREMA TREĆIM LICIMA	18
1.Prenos udjela trećim licima.....	18
2.Zastupanje ortačkog društva	18
3.Odgovornost članova ortačkog društva	19
4.Odgovornost novog člana ortačkog društva	20
PRESTANAK ORTAČKOG DRUŠTVA I ISTUPANJE ORTAKA	21
1.Prestanak ortačkog društva	21
2.Prestanak ortaštva i istupanje ortaka iz društva	22
3.Upis u sudski registar	24

ZAKLJUČAK	25
OBRASCI ZA PRAKTIČNU PRIMJENU	26
Ugovor o osnivanju ortačkog advokatskog društva	26
Ugovor o građanskom ortakluku	34
Davanje prokure-ovlašćenja za zastupanje	37
Ugovor o prenosu udjela i istupanju iz ortačkog društva	38
LITERATURA	40

UVOD

Preduzeće je pravno lice koje obavlja djelatnost radi sticanja dobiti. Ovo određivanje pojma preduzeća, koje je utvrđeno odredbom člana 1. stav 1. Zakona o preduzećima¹, odnosi se na sva preduzeća, bez obzira na oblik u kome su osnovana i nezavisno od svojinske osnove sredstva kojima posluju.

Kao što se vidi iz citirane zakonske odredbe, definicija preduzeća ima tri značajna elementa:

- a) preduzeće je **pravno lice**, što znači da ima svoju organizaciju i svoju imovinu kojom stiče prava, ali i izvršava svoje obaveze u pravnom prometu;
- b) preduzeće obavlja određenu **djelatnost** (pod kojom se smatraju proizvodnja i promet robe i vršenje usluga na tržištu²);
- c) preduzeće obavlja svoju djelatnost **radi sticanja dobiti**, a to i jeste osnovni cilj osnivanja preduzeća.

Međutim, u svom konkretnom vidu preduzeće postoji i posluje u nekom od oblika preduzeća utvrđenih zakonom. To su :

- 1) privredno društvo i
- 2) javno preduzeće.

Privredna društva zauzimaju centralno mjesto i zahvataju najviše prostora u Zakonu o preduzećima. Kao takva, ona čine osnov cjelokupnog koncepta ovog zakona. Privredna društva razvrstana su na društva lica i društva kapitala.

Društva lica su po svojoj pravnoj prirodi društva ugovora. Društva lica predstavljaju oblik organizovanja preduzeća u koje se udružuju dva ili više lica radi ostvarivanja određenih zajedničkih ciljeva u obavljanju određene privredne djelatnosti. Još se nazivaju i partnerska ili ortačka društva. Njih sačinjavaju i osnivaju partneri, a ne pojedinačni vlasnici. Oni zajednički obezbeđuju potreban kapital i druge uslove za osnivanje i rad preduzeća, a učestvuju u raspodjeli ostvarenog profita ili gubitka srazmjerno uloženom kapitalu. Suština karaktera ovih preduzeća je da ih osniva veći broj lica, udruženih radi obavljanja zajedničkog posla. Dva osnovna oblika društva lica su: ortačko društvo i komanditno društvo.

Između privrednih društava postoje određene razlike koje su opredijeljene, u prvom redu, položajem, odnosno svojstvom članova osnivača društva. Ovo svojstvo uslovljava i odgovornost društva u pravnom prometu i način upravljanja u njemu. Takođe, zbog čvršće međusobne povezanosti i odgovornosti članova za obaveze društva, društva lica imaju veliki stepen slobode autonomnog uređivanja, dok u pogledu društva kapitala preovlađuju kogentne norme.

Najvažnija razlika između društva lica i društva kapitala proizilazi iz položaja članova koji su njihovi osnivači (u smislu ko može biti osnivač pojedinog društva) i odgovornosti koju oni imaju za obaveze društva. Društva lica mogu osnovati samo fizička lica koja za njegove obaveze odgovaraju cjelokupnom svojom imovinom neograničeno solidarno. Izuzetak od ovog pravila je taj što kod komanditnog društva komanditori mogu biti i pravna lica. Zbog toga je u ovim društvima dominantan položaj ličnosti osnivača, što opredjeljuje njihove ukupne odnose u društvu. S druge strane, društva kapitala mogu osnovati i fizička i pravna lica i kod njih je veoma bitan ulog, tj. kapital za njihovo osnivanje.

---

1 Zakon o preduzećima ("Službeni glasnik Republike Srpske" br.24/98)

2 Član 1. stav 5. Zakona o preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske“ br.24/98)

Društva imaju i određene opšte, tj. zajedničke karakteristike. To su, prije svega, svojstvo pravnog lica, isti osnovni uslovi za osnivanje, isti uslovi za obavljanje djelatnosti, ista pravila o zastupanju i dr.

Uopšte uzev, obilježja društva lica su:

- 1) da su to privredna društva koja se, kao što proizilazi iz samog njihovog naziva, zasnivaju na licima koja ih čine. Zbog toga je društvo u stvari zajednica tih lica, jer su lične osobine članova društva bitne za nastanak i postojanje društva, kao i za promjenu članstva u društvu i prestanak društva;
- 2) da se ona zasnivaju isključivo na ugovoru o osnivanju (nemaju statut);
- 3) da u njihovoj firmi mora biti sadržano lično ime najmanje jednog člana;
- 4) da za njih nije predviđen osnovni kapital, što znači da se ona osnivaju bez obaveznog početnog kapitala;
- 5) da poslovima društva, po pravilu, upravljaju njegovi članovi, a samo izuzetno poseban organ;
- 6) da postoji odgovarajuća kontrola članova o ulasku i izlasku iz društva;
- 7) da postoji odgovornost članova za obaveze društva.

Treba imati u vidu da postoje određene razlike i između društava iste grupe. U vezi s tim, evidentne su pojedine razlike između ortačkog i komanditnog društva, posebno u položaju njegovih članova, jer dok kod prvog društva svi članovi imaju neograničenu solidarnu odgovornost za obaveze društva, kod drugog društva samo komplementari imaju takvu odgovornost, a komanditori odgovaraju do visine unijetog uloga u društvo.

Dalje, u ovom radu biće riječi o ortačkom društvu, kao jednom od oblika društava lica, jer je to tema ovog rada. Biće govora o pojmu i opštim karakteristikama ortačkog društva, o njegovim organima, zatim o odnosima među članovima društva i odnosima članova i društva prema trećim licima. Takođe, biće obrađena i tema prestanka ortačkog društva i prestanka svojstva ortaka u društvu.

ORTAČKO DRUŠTVO

OPŠTE KARAKTERISTIKE

1. Pojam i osnovna obilježja ortačkog društva

Pojam.-Ortačko društvo je privredno društvo koje osnivaju dva ili više fizičkih i/ili pravnih lica radi obavljanja određene djelatnosti pod zajedničkom firmom (poslovnim imenom). Ortaci društva odgovaraju za obaveze društva solidarno cjelokupnom svojom imovinom¹. Ovo društvo spada u društva lica, jer u njegovom formiranju dominira lični elemenat. Članovi ortačkog društva (ortaci) učestvuju u njemu, prije svega, svojom ličnošću, a manje imovinom. Ova društva se uglavnom osnivaju u slučajevima kada se radi o manjim privrednim subjektima, za koja je posebno važno da se njihovi članovi međusobno dobro pozaju, pa ovakva društva predstavljaju tijesnu i veoma blisku zajednicu tih lica, tj. ortaka. Ortačka društva se najčešće osnivaju u oblastima trgovine na veliko i na malo, djelatnostima profesionalnih usluga, poput advokatskih kancelarija, konsultantskih kuća (poslovni i finansijski konsultanti), kuća koje se bave finansijskom revizijom, zatim u oblasti osiguranja, trgovine nekretninama, zanatstvu itd.

Uopšte uzev, ortačko društvo predstavlja veoma poželjan oblik organizovanja za obavljanje određene djelatnosti, kako u pogledu lica koja žele da budu njegovi članovi, tj. ortaci, tako i sa stanovišta trećih lica, odnosno povjerilaca. Za ortake je vrlo povoljno zbog toga što je, po pravilu, malog obima i što kao takvo, predstavlja čvrstu zajednicu rada, kapitala i poslovnog rizika ortaka. Prema trećim licima ovo društvo je privlačno zbog izuzetnog visokog stepena jemstva njegovih članova za obaveze društva, što njegovim povjeriocima pruža punu pravnu sigurnost i zaštitu².

Osnivanje društva.-Ortačko društvo karakteriše ugovorni način njegovog nastanka-ono nastaje na osnovu ugovora o osnivanju koji treba da prihvate i potpišu svi njegovi osnivači. To je konstitutivni akt društva, jer se na osnovu njega osniva novi pravni subjekt. On je osnivački akt, ali i osnovni opšti akt društva, jer društvo ne donosi statut. Na ugovor o osnivanju ortačkog društva primjenjuju se pravila o ugovoru o ortakluku, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije određeno³. U vezi s tim treba istaći da ugovor o ortakluku nije uređen važećim zakonskim propisima. Naš Zakon o obligacionim odnosima ne uređuje ugovor o ortakluku kao poseban ugovor, te zato Zakon o preduzećima ne upućuje na primjenu njegovih odredbi već na primjenu pravila iz ranijih zakona (Srpski građanski zakonik, Opšti imovinski zakonik). Zbog toga se pod pravila o ugovoru o ortakluku podrazumijevaju pravna pravila iz ranijih građanskih zakonika. Iako su veoma slični, između ugovora o osnivanju ortačkog društva i ugovora o ortakluku postoje i značajne razlike. Osnovna razlika je u tome što se ugovorom o ortakluku ne stvara posebno pravno lice, tj. preduzeće (cilj zaključivanja ovog ugovora jeste obavljanje određenih građanskopravnih poslova od strane dva ili više fizičkih lica), a kad lica uspostavljaju takvo preduzeće, onda je u pitanju ugovor o osnivanju ortačkog društva (čiji je cilj da se putem osnovanog

---

1. Član 101. Zakona o preduzećima (SGRS br.24/98);

Član 48. Zakona o privrednim društvima (SGRS 127/08)

2. Novaković Sekula, Društva kapitala i društva lica, Srpsko Sarajevo, 2003., str.95

3. Član 102. Zakona o preduzećima (SGRS br.24/98)

društva obavljaju pojedini trgovinski poslovi radi sticanja dobiti).

U našem pravu bitna je pisana forma ugovora o osnivanju ortačkog društva (forma *ad solemnitatem*). U Zakonu o privrednim društvima je određeno šta treba da sadrži osnivački akt, tj. ugovor o osnivanju ortačkog društva¹. On treba da sadrži:

- podatke o osnivačima društva (puno ime, prebivalište, poslovno ime i sjedište);
- statusne odredbe (firma-poslovno ime, sjedište, djelatnost);
- osnivački ulogi (vrsta i vrijednost uloga);
- druge elemente od značaja za društvo i njegove članove (npr. prava, obaveze i odgovornosti osnivača prema društvu i društva prema osnivačima; dobit (utvrđivanje i raspodjela); zastupanje društva; zaštita na radu i zaštita životne sredine).

Pored ovih bitnih elemenata, ugovor može da sadrži i neke fakultativne elemente, kao što su: odredbe o višoj sili, djelimičnoj ništavosti, trajanju i raskidu ugovora, izmjenama i dopunama, rješavanju sporova, priložima i njihovom odnosu prema klauzulama sadržanim u tekstu ugovora, itd. Isti mora biti potpisan od strane svih ortaka i ovjeren. Pored ovog ugovora, može da postoji i ugovor ortaka². Ugovorom ortaka ortaci mogu bliže da urede svoje međusobne odnose, čime se rasterećuje konstitutivni akt (ugovor o osnivanju) nepotrebnog sadržaja a, s druge strane, omogućuje ortacima da bliže urede upravljanje društvom i svoje međusobne odnose. Dakle, ugovorom ortaka se regulišu sva pitanja koja nisu obavezna da se urede ugovorom o osnivanju. Ovaj ugovor se sačinjava u pismenoj formi i moraju ga potpisati svi ortaci, ali on ne mora da bude ovjeren u sudu i ne predaje se registru. Ukoliko odredbe ova dva ugovora budu u koliziji, primjeniče se odredbe ugovora o osnivanju ortačkog društva, zato što one imaju jaču pravnu snagu u odnosu na odredbe ugovora ortaka³.

Veoma je bitno da se ugovorom o osnivanju što bolje i potpunije urede sva pitanja značajna kako za međusobne odnose njegovih članova, tako i za njihove odnose prema trećim licima. To je od velike važnosti zato što su zakonska rješenja o ortačkom društvu uglavnom dispozitivne prirode, kao i zato što donošenje statuta nije obavezno i najčešće se ovaj opšti akt uopšte i ne donosi u ovom društvu⁴.

Procedura- Procedura osnivanja preduzeća se sastoji iz sljedećih koraka:

KORAK 1- Donošenje akta o osnivanju ortačkog društva.

Taj akt može biti samo ugovor o osnivanju o. d.

KORAK 2- Registracija o. d. kod registarskog suda

Za poslove registracije preduzeća, nadležan je Osnovni sud u sjedištu Okružnog suda, za područje tog Okružnog suda, a prema sjedištu preduzeća (npr. Osnovni sud u Doboju je nadležan za registraciju preduzeća u svim opštinama koje su pod nadležnošću Okružnog suda u Doboju).

Registarski sud je dužan da izda rješenje o registraciji preduzeća u roku od pet dana od dana uredno predane dokumentacije.

KORAK 3- Izrada pečata preduzeća

Pečat se može izraditi u bilo kojoj pečatoreznici, gdje je na uvid potrebno dostaviti Rješenje o registraciji preduzeća.

---

1. Član 50. Zakona o privrednim društvima (SGRS 127/08)

2. Član 51. Zakona o privrednim društvima (SGRS 127/08)

3. Član 52. Zakona o privrednim društvima (SGRS 127/08)

4. Novaković Sekula, Društva kapitala i društva lica, Srpsko Sarajevo, 2003., str.95

KORAK 4- Registracija preduzeća kod Republičkog zavoda za statistiku

Akt o razvrstavanju preduzeća po jedinstvenoj klasifikaciji djelatnosti izdaje se u roku od dva dana od predaje zahtjeva.

KORAK 5- Dobijanje Rješenja o ispunjenosti uslova u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređenja životne sredine

Da bi preduzeće otpočelo sa radom, potrebno je pribaviti Rješenje o ispunjenosti uslova u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređenja životne sredine.

Za izdavanje ovog rješenja nadležno je opštinsko/gradsko Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti

Rješenje o ispunjenosti uslova u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređenja životne sredine, izdaje se za 10 – 20 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

KORAK 6- Registracija kod Poreske uprave RS

Prijava poreskog obveznika se vrši kod organizacione jedinice Poreske uprave u čijoj se nadležnosti nalazi lokacija glavnog mjesta poslovanja.

Potvrda o registraciji poreskog obveznika (JIB), dobija se u roku od dva do tri dana od dana podnošenja zahtjeva.

KORAK 7-Otvaranje žiro računa

Žiro račun možete otvoriti u bilo kojoj poslovnoj banci.

KORAK 8-Registracija obveznika poreza na dodatu vrijednost

Prijava obveznika PDV-a, vrši se kod mjesno nadležnog regionalnog centra Uprave za indirektno oporezivanje BiH.

Obavezi prijavljivanja podliježu sva lica čiji oporezivi promet dobrima ili uslugama u prethodnoj godini prelazi ili je vjerovatno da će preći prag od 50.000,00 KM.

KORAK 9-Prijava preduzeća i zaposlenih Fondu penzijsko invalidskog osiguranja RS

Prijava preduzeća se vrši Fondu penzijsko- invalidskog osiguranja RS.

Svako preduzeće je dužno da Fondu PIO prijavi najmanje dvoje zaposlenih.

Prijava zaposlenih se vrši odmah i ne plaća se.

KORAK 10-Upis u registar carinskih obveznika

Prijava za upis u registar carinskih obveznika, vrši se kod Uprave za indirektno oporezivanje BiH

Broj i svojstvo članova.-Osnivači,odnosno članovi ortačkog društva mogu biti samo fizička lica.Tako je bilo određeno u Zakonu o preduzećima.Međutim,u novom zakonu (Zakonu o privrednim društvima) to mogu biti i pravna lica.Minimalni broj lica koja mogu osnovati ovo društvo je dva,što znači da ortačko društvo nikako ne može biti jednočlano.Otuda,ako iz bilo kog razloga ovo društvo spadne samo na jednog ortaka ono više ne može opstati u ovom svojstvu. S druge strane,iako ne postoji

nikakovo ograničenje u pogledu maksimalnog broja ortaka zbog ugovorenog načina nastanka, kao i karaktera *intuitu personae*, treba zaključiti da se radi o društvu sa relativno malim brojem ortaka. U praksi, ortačko društvo osniva najčešće mali broj lica, a broj članova društva tokom poslovanja se uglavnom bitnije ne mijenja.

Djelatnost društva.-Ortačko društvo obavlja određenu djelatnost radi sticanja dobiti, što i jeste cilj njegovog osnivanja. Društvo može obavljati bilo koju djelatnost, s tim što posebnim propisima može biti isključeno obavljanje određene djelatnosti: djelatnost berzi, djelatnost banaka, osiguravajućih organizacija i drugih finansijskih organizacija, djelatnost investicionih fondova i dr. S druge strane, uobičajeno je da se posebnim propisima obavljanje određene djelatnosti veže isključivo za ovaj oblik privrednog društva-ovo je najčešće slučaj sa djelatnostima tzv. slobodnih profesija (advokati, ljekari, revizori, projektanti, inženjeri, procjenjivači, agenti, dizajneri, umjetnici, poreski savjetnici, knjigovođe, vještaci itd.)

Firma (poslovno ime) društva.-Ortačko društvo ima svoju firmu pod kojom posluje u pravnom prometu. S obzirom da se radi o društvu koje obavlja privrednu djelatnost, ono mora zadovoljiti sve pretpostavke koje se traže uopšte za firmu preduzeća. Uz opšte bitne elemente, firma ortačkog društva sadrži lično ime najmanje jednog člana, uz navođenje da ima više članova (oznaka „i ostali“), kao i oznaku oblika društva („o.d.“)¹ - npr. "Radic i ostali" o.d. Kada se radi o firmi ortačkog društva, mora se voditi računa o tome da se, ako član ovog društva čije lično ime dio firme ima isto lično ime koje već sadržano u ranije registrovanoj firmi drugog ortačkog društva, u firmu unese dodatak po kome će se ona jasno razlikovati od već registrovane firme. Registar sud nadležan po mjestu sjedišta preduzeća dužan je da po službenoj dužnosti vodi računa o tome da u registar ne upiše dvije ili više istih ili sličnih firmi preduzeća koja obavljaju istu ili srodnu djelatnost. Ako se, međutim, desi da dva ili više preduzeća sa područja istog registarskog suda koja obavljaju iste ili srodne djelatnosti prijave sudu upis firme koje se međusobno jasno ne razlikuju, prioritet na upis firme ima ono preduzeće čija je uredna prijava, prema važećim propisima, prvo primljena u sudu.

Pravni subjektivitet.-Ovaj oblik društva, kao i svako drugo preduzeće, ima svoj pravni subjektivitet koji stiče od momenta upisa osnivačkog akta (sa drugom potrebnom dokumentacijom) u sudski registar. Prijava za upis u registar, pored podataka iz člana 91. Zakona o preduzećima², sadrži i lično ime, zanimanje i prebivalište svakog člana ortačkog društva³. Navedeni lični podaci svakog člana društva upisuju se u registar zbog okolnosti da oni odgovaraju za obaveze društva prema trećim licima. Time se stvara mogućnost da se treća lica, prije nego zaključe pravni posao sa društvom, obavjeste o licima koja su osnivači društva i drugim relevantnim podacima. Svaka prijava koja ne bi sadržala navedene podatke za bilo kog člana društva bila bi nepotpuna i na osnovu nje se ne bi mogao izvršiti upis ortačkog društva u sudski registar.

Kao poseban pravni subjekt, ortačko društvo ima svoju imovinu koja je početno obrazovana ulozima članova i sa kojom odgovara za obaveze koje preuzima u pravnom prometu prema trećim licima. Imovina ovog društva potpuno je odvojena od imovine njegovih članova, pa je sve ono što ulazi u imovinu društva vlasništvo

---

1. Član 26. stav 1. Zakona o preduzećima (SGRS br.24/98)

Član 18. stav 1. Zakona o privrednim društvima (SGRS 127/08)

2. Član 91. Zakona o preduzećima:

„U registar se upisuju firma, delatnost, sedište, zastupnici, osnivački ulog i osnivački kapital (upisani i uplaćeni) i drugi podaci propisani ovim zakonom.“

3. Član 104. Zakona o preduzećima (SGRS br.24/98)

U Zakonu o privrednim društvima nema odredbe kojom se uređuje ovo pitanje.

društva, izuzev stvari koje su date na korišćenje društvu, uz zadržano pravo svojine od strane člana. Za preuzete obaveze u pravnom prometu prema trećim licima ortačko društvo odgovara i svojom sopstvenom imovinom i imovinom svih svojih članova i to neogranično solidarno po samom zakonu. Prema tome, iako je imovina ortačkog društva odvojena od imovine svakog člana društva, za obaveze društva odgovaraju i samo društvo kao i lica koja ga čine, odnosno njegovi članovi. Ovakva odgovornost ovog društva posledica je činjenice da njega odlikuju lična svojstva, poznanstvo i međusobno povjerenje njegovih članova, pa otuda i njihova neograničena solidarna odgovornost.

2. Terminologija

Raniji Zakon o preduzećima, povodeći se za jednom od najvažnijih karakteristika ovog tipa društva vezanom za oblik odgovornosti članova, koristio je dosta nespretan naziv za njegovo označenje- „društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću“. U Trgovačkom zakonu iz 1937. godine korišćen je izraz „javno trgovačko društvo“, što više odgovara njegovom označenju u uporednom pravu: partnership, offene Handelsgesellschaft, societa colectiva. U novom Zakonu o preduzećima i Zakonu o privrednim društvima koristi se izraz „ortačko društvo“. Ovaj termin je sasvim adekvatan (bez obzira što termin „ortakluk“ potiče od turske riječi „ortak“, što označava zajedničara, druga u kakvom poslu, ali i suvlasnika, a u narodnom govoru ovaj izraz označava vezu dva ili više lica uspostavljenju radi vođenja kakvog posla), budući da bi korišćenje ranijeg termina „javno trgovačko društvo“ sada izazvalo zabunu i miješanje sa formom javnog preduzeća¹.

ORGANI ORTAČKOG DRUŠTVA

Kako ortačko društvo predstavlja pravni subjekt, ono mora imati **direktora (poslovođstvo)** kao zakonom obavezni organ društva koji vrši funkciju poslovođenja. S obzirom na specifičan karakter ortačkog društva, funkciju direktora može vršiti samo član ortačkog društva, a ne i lice koje nije njegov član. To može biti bilo koji član društva, a tu funkciju može vršiti i više članova društva. Određeni ali ne i svi, poslovi poslovođstva mogli bi se povjeriti i posebnom licu koje nije član društva-prokuristi.

Skupština (kao organ vlasnika), **upravni odbor** (kao organ upravljanja) i **nadzorni odbor** (kao organ nadzora) su fakultativni organi ortačkog društva, tj. njihovo formiranje nije obavezno. Ukoliko se u društvu ne obrazuju ovi organi, ugovorom o osnivanju društva mora se utvrditi način vršenja funkcija organa koji nisu obrazovani. U tom slučaju, funkcije skupštine i nadzornog odbora vršiće po pravilu, neposredno ortaci kao vlasnici, dok će funkcije upravnog odbora najčešće vršiti direktor društva².

---

1. Vasiljević Mirko, Poslovno pravo, Beograd, 2004., str. 94

2. Novaković Sekula, Društvo kapitala i društvo lica, Srpsko Sarajevo, 2003, str. 97

PRAVNI ODNOSI IZMEĐU ČLANOVA ORTAČKOG DRUŠTVA

1. Princip slobode ugovaranja

Pravni odnosi između članova ortačkog društva, kao i odnosi sa ortačkim društvom uređuju se slobodno ugovorom o osnivanju društva, ako Zakonom o preduzećima nije drukčije propisano¹. Ovom odredbom zakona određena je priroda pravnih odnosa između ortaka. U pitanju su interni odnosi između članova društva, zbog čega je i uspostavljeno načelo slobode ugovaranja. U navedenom okviru ortaci uređuju slobodno međusobne pravne odnose po osnovu članstva u društvu prema svojim interesima i potrebama. To se odnosi na unošenje uloga u društvo, dužnosti dobrog postupanja člana društva, naknadu troškova, prenos udjela među članovima društva, posljedice kršenja klauzule konkurencije, vođenje poslova društva, donošenje odluka o radu i poslovanju društva, raspodjelu dobiti i snošenje gubitka društva i sl.

2. Ulog u ortačko društvo

Minimalna sredstva potrebna za osnivanje ortačkog društva nisu propisana zakonom. Međutim, ovo društvo se ne može osnovati bez određene početne imovine, koja će služiti za otpočinjanje rada društva i obavljanje njegove djelatnosti, a njome će društvo odgovarati i za svoje obaveze prema povjericima. Početna imovina se formira od uloga osnivača a za uzvrat osnivači stiču člansko pravo u osnovanom društvu, tj. postaju ortaci.

Član ortačkog društva može u društvo da uloži novac, stvari, prava, rad ili usluge. Vrijednost nenovčanog uloga članovi društva sporazumno procijenjuju i iskazuju u novcu. Ugovorom o osnivanju ortačkog društva određuje se vrijednost pojedinih uloga, a ako to nije određeno članovi unose u ortačko društvo jednake uloge (princip jednakosti uloga i ravnopravnosti ortaka)².

Ulozi, po pravilu, ulaze u imovinu društva koja se ne upisuje u registar (za to služe poslovne knjige društva i druge javne knjige), jer nije riječ o društvu kapitala, a ulagači dobijaju svojstvo ortaka društva, sa određenim udjelom u društvu (izraženim procentualno ili razlomkom). Izuzetno, ulog koji se sastoji u određenim stvarima može se dati društvu na korišćenje uz zadržavanje prava svojine takvog ulagača³.

Obaveza članova društva je da svoje uloge uplate, odnosno unesu u imovinu društva u roku koji će biti određen ugovorom o osnivanju. Ukoliko to ne učini ortak će biti dužan da plati kamatu od dana kad je bio dužan da izvrši uplatu, odnosno biće dužan da društvu nadoknadi pričinjenu štetu⁴.

Član ortačkog društva nije obavezan da svoj ulog poveća iznad ugovorenog iznosa, niti da ga, u slučaju smanjenja bez njegove krivice, dopuni. Takođe, ortak nema pravo da bez odobrenja ostalih članova društva smanji svoj ulog⁵. Smanjenje uloga bez tako dobijenog odobrenja se smatra ništavim, odnosno neće proizvoditi nikakva pravna dejstva. Imovinu društva čine ulogi kao i stečena imovina u

---

1. Član 105. Zakona o preduzećima (SGRS br.24/98)

Član 49. Zakona o privrednim društvima (SGRS br. 127/08)

2. Član 106. Zakona o preduzećima (SGRS br.24/98)

Član 54. Zakona o privrednim društvima (SGRS br. 127/08)

3. Vasiljević Mirko, Kompanijsko pravo, Beograd, 2005., str. 127

4. Član 55. Zakona o privrednim društvima (SGRS br. 127/08)

5. Član 110. i član 111. Zakona o preduzećima (SGRS br.24/98)

Član 56. Zakona o privrednim društvima (SGRS br. 127/08)

toku poslovanja. Stoga je ona odvojena od imovine članova društva, te za vrijeme trajanja članskog odnosa član društva ne može svoj ulog povući niti otuđiti, kao ni opteretiti bez saglasnosti ostalih članova. To je i sasvim razumljivo, jer se ulozima članova obrazuje imovina društva, koja mora biti obezbijeđena u određenoj visini sve dok ortačko društvo postoji, odnosno dok je neko lice član društva¹. Ulog ili njegova novčana vrednost može se povući samo u slučaju prestanka ortačkog društva ili članskog odnosa².

Ulozi članova društva obrazuju njegovu imovinu koja čini osnovni kapital društva. Vremenom se imovina društva može povećati na različite načine, što treba bliže predvidjeti ugovorom o osnivanju. Neki od tih načina su uključivanje dobiti nastale obrtom kapitala, naplata određenih sporednih potraživanja i sl.

3. Dužnosti člana ortačkog društva

Ortačko društvo je tipično društvo lica, čiji se članovi međusobno dobro poznaju i koji čine tjesnu i veoma blisku zajednicu, zbog čega između njih postoji čvrsta povezanost djelovanja i interesa u vidu organizovanog ortakluka. Upravo zbog toga je samim zakonom naglašena dužnost dobrog postupanja svakog člana ortačkog društva u vršenju poslova društva. Član ortačkog društva, u vršenju poslova društva, dužan je da postupa savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika, u razumnom uvjerenju da djeluje u interesu društva³. Takođe, samim zakonom je utvrđena dužnost lojalnosti, tj. da ortaci savjesno i lojalno postupaju prema društvu. U tom smislu, članovi ortačkog društva koji imaju lični interes dužni su da ne koriste imovinu društva u ličnom interesu, da ne koriste povlašćene informacije u društvu za lično bogaćenje, da ne koriste poslovne mogućnosti društva za svoje lične potrebe i sl⁴.

Povreda dužnosti savjesnog postupanja članova društva povlači određene pravne posljedice. Ortak društva ima pravo da podnese individualnu tužbu u svoje ime protiv drugog člana društva za naknadu štete koju mu to lice prouzrokuje povredom neke od dužnosti utvrđene zakonom. Ovakvu tužbu može podići jedno lice u svoje ime ili za više lica koja djeluju zajedno u njihovo ime⁵.

4. Naknada troškova

U vršenju poslova za ortačko društvo, član društva može imati određene troškove (putni troškovi, troškovi plaćanja dugova društva i dr.). Prema odredbi člana 65. Zakona o privrednim društvima, član ortačkog društva ima pravo da od društva traži naknadu troškova koje je imao u obavljanju poslova društva. Da bi član društva imao pravo na pomenutu naknadu potrebno je da su, prema okolnostima poslovanja koje su postojale u vrijeme učinjenih troškova, oni bili neophodni za društvo.

Ostvarivanje prava na naknadu troškova treba bliže urediti odgovarajućim opštim aktom, u skladu sa ugovorom o osnivanju ortačkog društva. Pomenutim aktima treba naročito utvrditi kriterijume prema kojima će se određivati neophodnost stvaranja troškova u obavljanju troškova društva, s obzirom na to da samo neophodni troškovi daju članu društva pravo da traži njihovu naknadu. Sljedstveno tome, u

---

1. Novaković Sekula, Društvo lica i društvo kapitala, „Srpsko Sarajevo, 2003., str. 98

2. Član 112. Zakona o preduzećima (SGRS br. 24/98)

3. Član 107. stav 1. Zakona o preduzećima (SGRS br. 24/98)

Član 32. stav 1. Zakona o privrednim društvima (SGRS br. 127/08)

4. Član 33. Zakona o privrednim društvima (SGRS br. 127/08)

5. Član 40. Zakona o privrednim društvima (SGRS br. 127/08)

odnosu na te troškove ortak ima položaj povjerioca, a društvo položaj dužnika sve dok ih ne isplati¹. Takođe, ortak ima pravo i na kamatu od dana učinjenih troškova.

5. Prenos udjela među članovima ortačkog društva

Prenos udjela među članovima društva ili interni prenos udjela može biti u cjelosti ili djelimično. Prenošenje udjela među članovima ortačkog društva slobodno je², što znači da svaki član društva može svoj udio u društvu, po sopstvenoj volji i izboru, prenijeti na drugog člana društva. Takav prenos udjela između članova društva je njihov međusobni pravni posao koji se, načelno, ne tiče društva. Međutim, prenos udjela između članova ortačkog društva predstavlja izuzetno važno pitanje koje može imati i određene negativne posljedice po članove društva zbog toga što se vrši promjena, odnosno smanjuje broj ugovornih strana u ugovoru o osnivanju za preuzete obaveze od strane društva, s jedne strane, i povećanje njihovog tereta, s druge strane. Upravo zbog toga se ugovorom o osnivanju mogu utvrditi ograničenja o prenosu udjela, tako što bi se odredilo da je za ovaj prenos potrebna saglasnost ostalih ortaka. U ugovoru bi se trebalo regulisati mehanizam davanja saglasnosti, eventualnu pretpostavku saglasnosti, raspodjelu udjela među preostalim ortacima i sl³. To bi, onda, bio izuzetak od pravila da je ovakav prenos slobodan. I u takvom slučaju prenos udjela među članovima je slobodan, ali u određenim granicama, odnosno pod posebnim uslovima, utvrđenim osnivačkim aktom.

6. Zabrana konkurencije

Budući da među ortacima društva treba da postoji odnos povjerenja, a svrha udruživanja uloga i poslovanja pod zajedničkom firmom (poslovnim imenom) društva je upravo realizacija i raspodjela dobiti, razumljivo je da pravo propisuje zabranu konkurencije. Zabrana konkurencije ortačkom društvu od strane njegovih članova propisana je zakonom, gdje se kaže da član ortačkog društva ne može imati to svojstvo, niti biti zaposlen, odnosno prokurista u bilo kom drugom preduzeću, odnosno drugom pravnom licu iste ili srodne djelatnosti ili djelatnosti koja bi mogla biti konkurentna ortačkom društvu, niti može biti preduzetnik koji obavlja takvu djelatnost⁴. U slučaju povrede ove zabrane, odgovorni član društva će snositi određene posljedice. Odgovornost člana za povredu zabrane konkurencije sopstvenom ortačkom društvu može biti statusna ili imovinskoppravna. *Statusna odgovornost* se odnosi na mjere koje se tiču statusa odgovornog člana društva, a one mogu biti:

- izricanje prestanka radnog ili drugog ugovornog odnosa;
- isključenje člana iz društva, itd.

Po osnovu *imovinskoppravne odgovornosti* od člana koji povrijedi ovu zabranu može se tražiti naknada štete. Umjesto naknade štete, ortačko društvo može tražiti od odgovornog člana društva:

- prepuštanje poslova učinjenih za svoj račun kao poslova učinjenih za račun društva;
- prenošenje društvu koristi iz poslova zaključenih za tuđ račun kao

1. Novaković Sekula, nav. djelo, Srpsko Sarajevo, 2003. str. 99

2. Član 113. Zakona o preduzećima (SGRS br.24/98)

Član 57. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

3. Vasiljević Mirko, Kompanijsko pravo, Beograd, 2005., str. 128

4. Član 88. stav 1. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

Član 36. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

poslova učinjenih za račun društva;

- ustupanje društvu prava iz poslova zaključenih za tuđ račun kao poslova učinjenih za račun društva¹.

Isto tako društvo može tražiti i brisanje konkurentne djelatnosti iz sudskog registra.

O preduzimanju navedenih mjera, odnosno o ostvarivanju pomenutih zahtjeva odlučuju ostali članovi društva. Ovo odlučivanje obuhvata njihovo pravo da takve mjere odnosno zahtjeve prema odgovornom članu društva primjene odnosno istaknu ili ne, kao i da se slobodno opredijele za primjenu određenih mjera ili određenih zahtjeva iz reda onih koji su zakonom predviđeni kao mogući. Sve ovo ne isključuje pravo ostali članova da traže i prestanak ortačkog društva².

7.Upravljanje i vođenje poslova društva (poslovodstvo)³

S obzirom na to da je ortačko društvo,po pravilu,društvo sa malim brojem članova,to svi članovi ovog društva imaju pravo da vode poslove društva. Međutim,ugovorom o osnivanju poslovodstvo može biti preneseno na jednog člana ili na više članova društva i u tom slučaju ostali članovi društva nemaju pravo na poslovodstvo.Takođe,vođenje poslova se može povjeriti i nekom posebnom organu ili posebnom licu koje nije ortak društva-prokuristi.

Poslovodstvo u ortačkom društvu treba razlikovati od zastupstva društva. Pod poslovodstvom se podrazumjeva interni odnos lica kome je povjereno vođenje poslova društva prema drugim članovima društva-ortacima.Zastupstvo je odnos lica kome je povjereno poslovodstvo prema trećim licima,u okviru koga ono vrši određene pravne radnje u ime i za račun ortačkog društva.

Poslovodstvo obuhvata ovlašćenje za obavljanje pravnih poslova i drugih radnji koji se redovno vrše pri obavljanju djelatnosti ortačkog društva,tj. onih koji spadaju u redovnu djelatnost društva. Pravni poslovi i radnje koji prelaze ova ovlašćenja („vanredni“ poslovi i radnje) mogu se obavljati uz saglasnost svih članova društva, ako ugovorom o osnivanju društva nije utvrđeno većinsko odlučivanje.

Ranije je bilo pravilo da se kolektivno poslovodstvo pretpostavlja,ako se osnivačkim ugovorom ne predvidi drugačije (*kolektivno poslovodstvo*-članovi društva ovlašćeni za poslovodstvo mogu postupati samo zajedno,i tada je za svaki posao potrebna saglasnost svih članova društva ovlašćenih za poslovodstvo, osim ako postoji opasnost od odlaganja), dok je danas pravilo obrnuto;pravilo je *pojedinačno poslovodstvo*,pa čak i kada je više lica ovlašćeno da ga obavlja, svako od njih ima pravo da postupa samostalno,osim ako se drugačije ne predvidi ugovorom o osnivanju.Ipak, dva su pravila koja ograničavaju ovoliku samostalnost ortaka na pojedinačno poslovodstvo.Prvo,ostali članovi društva ovlašćeni za poslovodstvo imaju pravo da ulože protest (protivljenje) na sklapanje određenog pravnog posla, ako smatraju da on nije u interesu društva, u kom slučaju se od posla mora odustati, osim ako postoji opasnost od odlaganja.Drugo,član društva koji je ovlašćen za poslovodstvo obavezan da uvažava uputstva (instrukcije) drugih članova društva ovlašćenih za poslovodstvo. Ako član društva smatra da uputstva nisu cjelishodna, o tome obavještava druge članove društva ovlašćene za poslovodstvo radi donošenja odluke, osim ako postoji opasnost od odlaganja.

1.Član 37. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

2. Član 114. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

3.Član 115.-120. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

Član 59.-64. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

S obzirom na prirodu i značaj posloводства, član ortačkog društva ne može prenijeti pravo na posloводство na treće lice (riječ je o ličnom neprenosivom pravu), osim ako je to predviđeno ugovorom o osnivanju društva ili ako se s tim saglase svi članovi društva. Ako je prenos na posloводство dozvoljen, član ortačkog društva odgovara za izbor lica na koje je prenio pravo na posloводство i za radnje lica u izvršavanju tih poslova.

Posloводство može biti oduzeto, a isto tako i otkazano. Članovi ortačkog društva mogu članu društva uskratiti pravo na posloводство u slučaju teže povrede dužnosti ili nesposobnosti za obavljanje posloводства, u skladu s ugovorom o osnivanju društva. Ovlašćenje za vođenje poslova može biti oduzeto odlukom nadležnog suda po tužbi društva ili preostalih ortaka društva (sudsko oduzimanje posloводства je pravilo osim ako se osnivačkim aktom ne utvrdi drugačije). Član ortačkog društva koji je ovlašćen za vođenje poslova može otkazati posloводство, (uz otkazni rok, osim ako postoje razlozi za hitno odustajanje od posloводства), ukoliko postoje opravdani razlozi utvrđeni ugovorom o osnivanju društva, što cijene ostali članovi (ortaci). Otkazivanje posloводства protivno zakonu ili osnivačkom aktu rađa pravo društva na naknadu time prouzrokovane štete. Ovo bi, mutatis mutandis, trebalo da važi i za neovlašćeno oduzimanje ovlašćenja za vođenje poslova, iako zakon to izričito ne propisuje.

U ortačkom društvu može se dati i prokura, kao najšire punomoćje za zastupanje društva. Prokura sadrži ovlašćenje za zaključivanje ugovora i vršenje pravnih poslova i radnji u vezi sa djelatnošću društva. Prokura ne može sadržati ovlašćenje za zaključivanje ugovora koji se odnose na otuđenje i opterećenje nepokretnosti. Ovlašćenja iz prokure ne mogu se ograničiti i prokura se ne može dati za određeno vrijeme, niti se može vezati za određene uslove. Prokura se može dati i opozvati saglasnošću svi članova ortačkog društva ovlašćenih za posloводство¹.

8. Odlučivanje u ortačkom društvu

U ortačkom društvu jedini obavezni organ je direktor, dok ostali organi mogu ali ne moraju da se obrazuju. Da bi se funkcije organa koji nisu obrazovani u ortačkom društvu mogle uspješno obavljati, neophodno je da se ugovorom o osnivanju predvidi način donošenja odluka iz njihovog zakonskog djelokruga. U donošenju odluka važi pravilo da svaki član ortačkog društva ima jedan glas², nezavisno od veličine svog uloga, odnosno učešća u kapitalu društva. Ovo pravilo polazi od toga da su svi članovi ortačkog društva ravnopravni partneri (ortaci), pa s toga zakon svakom od njih daje po jedan glas u odlučivanju o donošenju odluka. Iz toga proizilazi da je zbir broja mogućih glasova pri donošenju odluke jednak broju članova društva u trenutku donošenja odluke. Međutim, ugovorom o osnivanju može biti određeno da članovi imaju nejednak (različit) broj glasova. Prema tome, kod donošenja odluka primjenjuje se princip jednoglasnosti, od čega se može odstupiti samo ako je ugovorom o osnivanju predviđeno većinsko odlučivanje³. Odlučivanje u ortačkom društvu je bilo na ovaj način regulisano u starom Zakonu o preduzećima. U novom Zakonu o privrednim društvima donošenje odluka je uređeno na drugačiji način. Odluke ortaka o pitanjima

---

1. Član 122. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

Član 26.-30. Zakona o privrednim društvima (SGRS br. 127/08)

2. Član 121. stav 1. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

3. Član 121. stav 2. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

koja predstavljaju redovnu djelatnost ortackog društva donose se većinom od ukupnog broja glasova ortaka, dok se o pitanjima koja ne spadaju u redovnu djelatnost društva i pitanjima o prijemu novih članova društva odlučuje saglasnošću svih ortaka društva. Ortačko društvo svoje odluke donosi na sjednici¹.

9. Dužnost obavještanja (pravo informisanja)²

Svaki ortak društva ima pravo da bude detaljno informisan o radu i poslovanju društva, na način i u rokovima utvrđenim ugovorom o osnivanju. Podaci o poslovanju društva moraju biti, pod jednakim uslovima, dostupni svim članovima društva. U vezi s tim, član ortackog društva ovlašćen za poslovanje dužan je da ostalim članovima društva podnosi izvještaje o poslovanju društva i da im, na njihov zahtev, podnese obračun. Rokovi za podnošenje pomenutih izvještaja utvrđuju se ugovorom o osnivanju društva. Svaki član ortackog društva može se lično upoznati s poslovima društva i ima pravo uvida u poslovne knjige i druga dokumenta društva. Ovlašćeno lice koje ne postupi na ovaj način, odgovara za štetu koja je time prouzrokovana ostalim ortacima. Navedena prava članova društva utvrđena su na imperativnoj osnovi, što znači da se njihovo ostvarivanje ne može isključiti niti ograničiti ugovorom o osnivanju. Ovo ipak ne znači da se ne može osnivačkim aktom propisati način realizacije ovih prava (ne u svako doba, ne u ne vrijeme, ne u radno vrijeme, ne na način kojim se ometa redovna djelatnost preduzeća i sl.). Ova dužnost a i pravo je posebno značajno kod ovog društva, imajući u vidu da njegovi članovi odgovaraju neograničeno solidarno za obaveze društva. Posebno treba naglasiti da za ortake nijedan podatak o poslovanju društva ne predstavlja poslovnu tajnu, u smislu da mu ti podaci nisu dostupni. Ali, svaki član ortackog društva dužan je da te podatke koji su proglašeni poslovnom tajnom čuva kao takvu tajnu od trećih lica, pod prijetnjom odgovornosti za njenu povredu. Član društva biće dužan da naknadi štetu društvu ako u pogledu čuvanja poslovne tajne, odnosno njenog saopštavanja nije postupio u skladu sa zakonom i drugim propisima. Inače, pod poslovnom tajnom, u smislu Zakona o privrednim društvima, se smatra informacija o poslovanju određena osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka, za koju je očigledno da bi prouzrokovala znatnu štetu društvu ako dođe u posjed trećem licu³.

10. Raspodjela dobiti i snošenje gubitka ortackog društva

Ortačko društvo na kraju godine sastavlja godišnji obračun poslovanja (finansijski izvještaj). Poslovni rezultat po finansijskom izvještaju čine dobit i gubitak društva. Ostvarena dobit društva predstavlja osnov za njenu raspodjelu među ortacima, dok se na osnovu utvrđenog gubitka određuje mjera snošenja nastalog gubitka od strane ortaka. Član društva ne može se isključiti iz dobiti ili gubitka društva, a ukoliko ipak do toga dođe, takvo isključenje bi bilo ništavo.

Raspodjela dobiti i snošenje gubitaka bilo je na drugačiji način uređeno u Zakonu o preduzećima, nego što je to danas određeno u Zakonu o privrednim društvima. U Zakonu o preduzećima, od dobiti ortackog društva iskazane u godišnjem obračunu svakom ortaku pripada odgovarajući dio, utvrđen prema

---

1. Član 58. Zakona o privrednim društvima (SGRS br. 127/08)

2. Član 123. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

Član 43. Zakona o privrednim društvima (SGRS br. 127/08)

3. Član 38. Zakona o privrednim društvima (SGRS br. 127/08)

kriterijumima određenim ugovorom o osnivanju. Zakon ne ulazi u kriterijume za raspodjelu ostvarene dobiti društva, već to pitanje prepušta autonomnom uređivanju od strane ortaka. Izuzetak od toga jeste odredba zakona, koja se odnosi na određene imovinskopravne okolnosti do kojih može doći tokom poslovanja društva, koje su od značaja za učešće ortaka u ostvarenoj dobiti namijenjenoj za raspodjelu. Prema toj odredbi, pri izračunavanju dijela dobiti koji pripada članu ortačkog društva u skladu sa ugovorom o osnivanju uzima se u obzir uplata uloga koji je član društva izvršio u toku poslovne godine, srazmjerno vremenu koje je proteklo od dana uplate. Isto tako, ako je član društva u toku poslovne godine podigao novac po osnovu svog udjela, pri izračunavanju dijela dobiti koji mu pripada uzima se u obzir umanjeni iznos, srazmjerno vremenu koje je proteklo od dana podizanja¹. Gubitak ortačkog društva snose članovi društva, u skladu s ugovorom o osnivanju društva². Prema tome, kao što je slučaj i sa kriterijumima za raspodjelu ostvarene dobiti, i utvrđivanje učešća pojedinih članova društva u snošenju gubitka zakon u cjelosti prepušta autonomnom uređivanju.

Međutim, u Zakonu o privrednim društvima je određeno da se dobit ortačkog društva, kao i gubitak raspoređuje na ortake društva u jednakim dijelovima. Dio dobiti koji pripada ortaku društva ortačko društvo dužno je da mu isplati najkasnije u roku od tri mjeseca od dana usvjanja finansijskog izvještaja³. Ovo je sistem diobe dobiti i gubitka po glavama (na jednake dijelove) bez obzira na eventualno nejednake uloge.

Pored ova dva sistema raspodjele dobiti i gubitka, postoji i sistem *kombinacije tzv. kapitalnog načela* (trećina dobiti se dijeli ortacima društva srazmjerno njihovim udjelima u kapitalu društva) i *personalnog načela* (preostale 2/3 godišnje dobiti dijeli se na sve ortake na jednake dijelove-po glavama. Riječ je o dispozitivnim odredbama zakona koje dozvoljavaju i drugačije uređivanje srazmjere. Istovremeno ovaj sistem isključuje rješenje o podizanju novca od strane ortaka od društva tokom poslovne godine⁴.

Nije moguće da pojedini član ortačkog društva učestvuje samo u udjelu u dobiti, a ne i u udjelu u gubitku, i obrnuto. Ako se u ugovoru o osnivanju ortačkog društva odstupa od navedenog pravila, u sumnji odstupanje se odnosi i na dobit i na gubitak⁵. Ranije je bilo dopušteno da ortaci društva učestvuju samo u diobi dobiti, ako se njihov ulog sastoji samo od ličnog rada i pružanja usluga, ali nije bilo dopušteno ugovaranje učestvovanja samo u snošenju gubitaka društva. Takođe, nije bilo dopušteno da ortaci društva čiji se ulog ne sastoji iz rada i pružanja usluga učestvuje samo u diobi dobiti (lavovska klauzula). Danas se sve više smatra nedopuštenim i ugovaranje učešća samo u dobiti ortaka čiji se ulog sastoji samo iz rada ili pružanja usluga⁶.

Što se tiče oporezivanja, ortačka društva, odnosno ortaci plaćaju porez na lični dohodak jer se smatra da rezultat koji ostvare jeste rezultat njihovog ličnog rada i lične zarade. Oni plaćaju porez na imovinu i to onu koja je njihova lična imovina bez obzira koliko je koriste za trgovačku djelatnost. Oni po pravilu plaćaju i porez na promet (PDV) osim ako koriste mogućnost da budu paušalno oporezivani ne plaćaju porez na stvarni dohodak niti porez na promet. Ukoliko imaju zaposlene radnike, moraju da plaćaju poreze i doprinose na njihove zarade.

---

1. Član 125. stav 2. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

2. Član 125. stav 3. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

3. Član 66. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

4. Vasiljević Mirko, Poslovno pravo, Beograd, 2004., str.107

5. Član 126. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

Član 66. stav 5. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

6. Vasiljević Mirko, Kompanijsko pravo, Beograd, 2005., str.133

PRAVNI ODNOSI ORTAČKOG DRUŠTVA I NJEGOVIH ČLANOVA PREMA TREĆIM LICIMA

Za razliku od pravnih odnosa između ortačkog društva i njegovih članova, koji su internog karaktera i kod kojih zbog toga važi zakonsko načelo slobode ugovaranja, odnosi ortačkog društva i njegovih članova prema trećim licima su eksternog karaktera i tu su više prisutne imperativne zakonske norme i uopšte zakonska pravila regulisanja nego autonomno uređivanje ovih pitanja. Za pomenute pravne odnose bitno je raspolaganje udjelima (prenos udjela trećim licima), zastupanje društva i odgovornosti članova društva za obaveze.

1. Prenos udjela trećim licima

Prenos udjela između članova ortačkog društva je načelno slobodno, ako to pitanje nije osnivačkim aktom drukčije uređeno. Međutim, pošto je ovo društvo po svojoj pravnoj prirodi društvo lica, kod kojeg je međusobna lična veza ortaka veoma naglašena, to je prenos udjela na treća lica mnogo strožiji nego što je to slučaj sa prenosom udjela između samih članova. Sa prenosom udjela trećem licu prenose se i članska prava u ortačkom društvu, zbog čega je neophodno, s obzirom na karakter i prirodu ovog društva, zaštititi interese drugih članova društva. Ova zaštita ostvaruje se kroz pravo preče kupovine (pravo prečeg sticanja) udjela od strane ostalih članova društva (na način utvrđen ugovorom o osnivanju: obavještanje ortaka o namjeri prodaje, rok za korišćenje prava, srazmjera kupovine i sl.) i kroz davanje saglasnosti svih ortaka na prenos udjela trećem licu (u slučaju nekorišćenja prava preče kupovine).¹ Korišćenjem prava preče kupovine udjela obezbeđuje se da svi udjeli ostanu u okviru kruga postojećih članova. Prema tome, udio koji ortak želi da proda mora se prvo ponuditi ostalim ortacima. Ako nijedan ortak ne želi da kupi ponuđeni udio, isti se može prenijeti zainteresovanom trećem licu. Prenos udjela trećem licu ne može biti izvršen pod uslovima koji su povoljniji od uslova ponuđenih članova društva, jer takav prenos ne bi bio punovažan. Ukoliko ortaci društva ne daju saglasnost na prenos udjela trećem licu, a ne iskoriste pravo prečeg sticanja, udio se može prenijeti na treće lice i bez te saglasnosti.² Pod trećim licima, prema zakonu, ne smatraju se nasljednici i pravni sljedbenici. Sa pravnim režimom prodaje udjela trebalo bi izjednačiti i poklanjanje udjela trećem licu, kao i zamjenu udjela uz promjenu ortaka društva i eventualno zalaganje udjela u društvu. Naravno, sa pravnim režimom prenosa udjela treba izjednačiti i sve slučajeve raspolaganja dijelom udjela.³

2. Zastupanje ortačkog društva

Zastupanje ortačkog društva obuhvata ulaženje društva u pravne odnose sa trećim licima. Zastupanje se uređuje, u principu na isti način kao i posloводство. To znači da ovo društvo kao i svako drugo preduzeće, zastupaju po pravilu, ista lica koja su ovlašćena i na posloводство. Prema tome, kao zastupnici ortačkog društva mogu se pojaviti: svi članovi društva, više članova, samo jedan član, poseban organ ili

---

1. Član 128. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

Član 73. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

2. Član 73. stav 3. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

3. Vasiljević Mirko, Poslovno pravo, Beograd, 2004. , str.109

posebno lice- prokurista.

Ako više članova zastupa ortačko društvo, svaki zastupnik ga zastupa i potpisuje samostalno, osim ako je ugovorom o osnivanju društva drugačije određeno. Samostalno zastupanje kao i poslovođenje je moderni trend regulative, dok je kolektivno zastupanje izuzetak. Kod kolektivnog zastupanja društva ortaci kojima je povjereno da zastupaju društvo sva svoja ovlašćenja vrše zajednički ili mogu da ovlaste jednog ili više ortaka ovlašćenih na zajedničko zastupanje da preduzimaju određene poslove ili određene vrste poslova. To se odnosi na *aktivne pravne radnje* u zastupanju društva (vršenje pravnih radnji i drugih poslova u njegovo ime i za njegov račun). Kada se pak, radi o *pasivnim radnjama* koje se čine prema kolektivnim zastupnicima (izjava volje, poziv, reklamacija i sl.) dovoljno je da se učine prema jednom od članova ovlašćenih na kolektivno zastupanje pa da se smatra da su učinjena društvu kao pravnom licu¹.

Pravo na zastupanje ortačkog društva obuhvata različita ovlašćenja koja su u vezi sa nastupanjem društva u pravnom prometu, u kojem lica ovlašćena za zastupanje preduzimaju određene pravne radnje i stupaju u odnose sa trećim licima. S tim u vezi, ortak koji ima pravo da zastupa društvo ovlašćen je da:

- zaključuje ugovore i vrši druge pravne radnje,
- pojavljuje pred sudovima i drugim organima u ime i za račun društva,
- daje pomoć drugom licu za zastupanje društva,
- daje sve druge vrste punomoćja,
- daje prokuru.

Pravo na zastupanje ortačkog društva koje pripada određenom članu može prestati. Taj prestanak može u usljediti po dva osnova. Prvi osnov prestanka prava na zastupanje odnosi se na *otkazivanje* ovlašćenja za zastupanje². Zastupnik može otkazati ovlašćenje za zastupanje u otkaznom roku koji je određen osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka (osim ako postoje opravdani razlozi za hitno odustajanje od zastupanja), ako postoje opravdani razlozi za to. Ukoliko zastupnik postupi na suprotan način, biće dužan da ortačkom društvu naknadi time prouzrokovanu štetu. Drugi osnov prestanka prava na zastupanje ortačkog društva jeste *oduzimanje* ovog ovlašćenja³. Ovlašćenje za zastupanje može se oduzeti odlukom nadležnog suda po tužbi društva ili preostalih ortaka društva, ukoliko se utvrdi:

- teža povreda obaveze zastupanja društva od strane zastupnika ili
- nesposobnost zastupnika za zastupanje društva.

Osnivačkim aktom ortačkog društva može se ovo pitanje i drugačije urediti.

3. Odgovornost članova ortačkog društva

Zaštita interesa trećih lica nalagala je uspostavljanje posebnih, imperativnih pravila o odgovornosti za obaveze preuzete prema njima od strane ortačkog društva. I pored odvojenosti imovine društva od imovine ortaka, ovo društvo odgovara za svoje obaveze (zakonske, ugovorne, vanugovorne) prema trećim licima svojom imovinom, ali pored njega za te obaveze odgovaraju i članovi društva cjelokupnom

---

1. Član 129. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

Član 68. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

2. Član 130. stav 1. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

Član 69. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

3. Član 130. stav 2. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

Član 70. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

svojom imovinom (dakle, i ličnom imovinom koju nisu unijeli u društvo). Ova odgovornost ortaka se ne može mjenjati ni ugovorom o osnivanju društva¹. Ovakva istovremena odgovornost za obaveze društva prema trećim licima i od strane ortaka i od strane samog društva, pojačava pravnu sigurnost povjerilaca društva.

Odgovornost ortaka društva je *opšta*-odnosi se na sve obaveze društva i na sve povjerioce. Ova odgovornost je *akcesornog karaktera*, jer zavisi od odgovornosti samog društva. Tako, prestanak i promjene u obavezi društva podjednako se odnose i na obaveze ortaka. Prigovore koje može izjaviti društvo prema trećim licima može i ortak društva, ako nisu strogo lične prirode, ali ortak može istaći i lične prigovore²-prigovor kompenzacije, npr. Prigovori koje može podnijeti i samo društvo su npr. prigovor o zastarijivosti potraživanja, prigovor presuđene stvari, prigovor plaćenog duga i sl. U stečajnom postupku i postupku prinudnog poravnanja ova odgovornost nema akcesornu prirodu. Izvršna isprava protiv samog društva nije neposredno izvršna isprava protiv ortaka društva, i obrnuto³. Odgovornost ortaka za obaveze društva prema trećim licima je i *solidarna*. To znači da svaki ortak cijelom svojom ličnom imovinom neposredno odgovara povjeriocima društva za obaveze koje je ono stvorilo. Namirenje svog potraživanja povjerilac može tražiti od bilo kojeg ortaka po sopstvenom izboru. Prema tome, povjerilac može zahtjev za namirenje svog potraživanja istaći prema svim članovima društva istovremeno, prema samo nekima od njih ili prema samo jednom od njih.

Član ortačkog društva koji izmiri obaveze društva stiče povjeriočeva potraživanja prema društvu, sa svim sporednim pravima i garancijama ispunjenja⁴. Ako se član društva ne uspije regresirati od društva, ima pravo regresa prema ostalim članovima društva, prema pravilima ugovora o osnivanju društva. Pretpostavka je, ako ugovor o osnivanju nema drugačijih odredbi, da se regres vrši srazmjerno udjelima u društvu, pri čemu ortak koji zahtijeva regresnu isplatu mora da odbije dio onoga što otpada na njega⁵.

Ortaci odgovaraju prema svim povjeriocima društva, uključujući i ortaka koji ima svojstvo povjerioca društva (u pogledu potraživanja koja su nezavisna od njegovog članskog odnosa prema društvu). S tim u vezi, član društva u svojstvu povjerioca društva (npr. za isporučenu robu ili usluge, potraživanja pripadajućeg učešća u dobiti itd.) može realizovati svoje potraživanje od društva u cjelosti (kao i svaki drugi povjerilac), a ukoliko to ne ostvari, može se za naplatu istog obratiti ostalim članovima društva⁶.

4. Odgovornost novog člana ortačkog društva

U članstvo ortačkog društva može se stupiti i naknadno, tokom trajanja ovog društva. Član ortačkog društva koji naknadno pristupi društvu odgovara za obaveze društva kao i osnivači društva i članovi koji su ranije stupili u društvo⁷. To znači da novi član društva odgovara i za obaveze koje je društvo preuzelo prije njegovog

---

1. Član 131. stav 1. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

Član 48. stav 2.-4. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

2. Član 132. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

Član 71. stav 1. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

3. Vasiljević Mirko, Kompanijsko pravo, Beograd 2005., str. 136

4. Član 1003. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“, br. 29/78, 39/85, 45/89 - odluka USJ i 57/89, „Sl. list SRJ“, br. 31/93 i „Sl. list SCG“, br. 1/2003 - Ustavna povelja)

5. Vasiljević Mirko, Poslovno pravo, Beograd, 2004., str. 112

6. Vasiljević Mirko, Kompanijsko pravo, Beograd, 2005., str. 136

7. Član 134. Zakona o preduzećima (SGRS 24/98)

Član 72. Zakona o privrednim društvima (SGRS br.127/08)

pristupanja. Novi član, uz saglasnost ostalih članova, samostalno odlučuje o svom pristupanju društvu, ali u pogledu odgovornosti prema trećim licima ne može ništa mijenjati - on mora prihvatiti društvo onakvo kakvo jeste, sa svim njegovim pravima i obavezama. Iz svega ovog proizilazi da lice koje pristupi već postojećem društvu odgovara povjeriocima neposredno cjelokupnom svojom imovinom za buduće obaveze društva, ali i za obaveze društva koje su nastale prije njegovog stupanja u društvo.

Zakonsko rješenje o navedenoj odgovornosti novog člana je kogentne prirode, bez mogućnosti suprotnog ugovaranja sa dejstvom prema trećim licima. Eventualno drugačije ugovaranje imalo bi dejstva samo u internim odnosima između ranijih članova i novog člana u pogledu izravnivanja regresa, dok bi u pogledu trećih lica bilo nepunovažno, osim ako se sa tim ne saglasi treće lice.

Inače, pristupanje novog člana društvu vrši se izmjenama ugovora o osnivanju društva. Član koji je pristupio društvu upisuje se u sudski registar. Tek od momenta ovog upisa on pravno postaje član društva, ravnopravan sa njegovim drugim članovima.

PRESTANAK ORTAČKOG DRUŠTVA I ISTUPANJE ORTAKA

1. Prestanak ortačkog društva

U Zakonu o privrednim društvima određeni su osnovi (razlozi) prestanka ortačkog društva. Ortačko društvo prestaje iz sljedećih razloga¹:

- 1) istekom vremena na koje je osnovano ili ispunjenjem cilja osnivanja;
- 2) neobavljanjem djelatnosti neprekidno u periodu od dvije godine;
- 3) sudskom odlukom o prestanku;
- 4) nastupanjem bilo kojeg drugog događaja određenog osnivačkim aktom ili ugovorom ortakakoji ima za posljedicu prestanak društva.

Prećutno produženje. - Ako je ortačko društvo osnovano na određeno vrijeme ili za ispunjenje određenog cilja, a istekom tog vremena ili ispunjenjem cilja osnivanja i dalje nastavi da posluje, smatra se da je prećutnom voljom ortaka društvo osnovano na neodređeno vrijeme².

Sudska odluka o prestanku društva³. - Kada postoje opravdani razlozi, sud po tužbi nekog od ortaka društva može donijeti odluku o prestanku društva ili, ako se u tom smislu preinači tužbeni zahtjev isključiti iz društva ortaka, kod koga su se stekli osnovi isključenja. Sam zakon određuje koji su to opravdani razlozi zbog kojih se može donijeti takva odluka. To su:

- ukoliko ortak društva, sa namjerom ili grubom nepažnjom, povrijedi svoju dužnost koja je od uticaja na poslovanje društva (npr., neunošenje uloga, postupanje protivno cilju društva, dugotrajno neuspješno poslovanje društva i sl.)
- ukoliko ispunjenje takve dužnosti postane faktički nemoguće (npr., propast

1. Član 75. stav 1. Zakona o privrednom društvu (SGRS br.127/98)

2. Član 76. Zakona o privrednom društvu (SGRS br.127/98)

3. Član 78. Zakona o privrednom društvu (SGRS br.127/98)

stvari koju je član trebao da unese u društvo kao svoj ulog, osuda člana društva na kaznu zatvora u dužem trajanju, teža povreda ili bolest člana koja onemogućava izvršenje njegovih ugovornih obaveza i dr.);

- ako nije moguće da društvo nastavi sa poslovanjem, a da to poslovanje bude u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva.

Tužba se podnosi protiv ortačkog društva i svih drugih ortaka kod nadležnog suda. Pravo na podnošenje tužbe se ne može ni isključiti niti ograničiti.

2. Prestanak ortaštva i istupanje ortaka iz društva

Ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva nije drugačije predviđeno, svojstvo ortaka u ortačkom društvu može prestati iz sljedećih razloga¹:

- smrt ortaka;
- otvaranje stečaja nad nekim od ortaka;
- otkaza nekog ortaka;
- donošenje odluke ortaka u skladu sa osnivačkim aktom, ugovorom ortaka ili zakonom;
- u drugim slučajevima određenim osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka.

Smrt ortaka.- U slučaju smrti člana ortačkog društva, sudbina društva zavisi od ugovora o osnivanju društva. Ukoliko ovim ugovorom nije ništa drugo predviđeno, ortačko društvo prestaje. Međutim, ako je ugovorom o osnivanju predviđeno da u slučaju smrti člana društvo neće prestati, tada će se odnos sa nasljednicima umrlog člana ostvarivati na način utvrđen tim ugovorom. S obzirom na prirodu ortačkog društva (*intuitu personae*), nasljednici člana društva su treća lica koja mogu postati članovi društva uz ispunjenje sljedećih pretpostavki:

1. da u tom smislu postoji unaprijed izražena volja preostalih članova u ugovoru o osnivanju i
2. da članstvo u društvu prihvate nasljednici.

Navedene pretpostavke moraju biti ispunjene kumulativno, jer ukoliko ugovorom o osnivanju društva nije predviđena mogućnost prihvatanja nasljednika umrlog člana za ortaka u društvu, nasljednici se ne mogu ni opredjeljivati o svom članstvu u društvu, a kada je takva mogućnost utvrđena, potrebno je da se nasljednici o tome izjasne, pa ako prihvate članstvo dobiće svojstvo ortaka u društvu. Na taj način nasljednici stupaju u prava i obaveze člana čiji su udio u društvu nasljedili.

Pravo prihvatanja članstva u ortačkom društvu kada su ispunjene navedene pretpostavke, nasljednici člana mogu ostvariti od dana saznanja za nasljeđivanje, odnosno od dana imenovanja zastupnika nasljedniku koji nema poslovnu sposobnost².

Otkaz ortaka³.- Član ortačkog društva može dobrovoljno da se povuče, podnošenjem pisanog otkaza. Ortak može otkazati članstvo u društvu s otkaznim rokom koji ne može biti kraći od šest mjeseci prije isteka poslovne godine, osim ako se ugovorom o osnivanju ne predvidi šta drugo. Otkaz članstva u ortačkom društvu ili dobrovoljno istupanje iz društva predmet je ugovora o osnivanju društva, s tim što se ovim aktom ne može predvidjeti kraći (ali može duži) otkazni rok od šest mjeseci. Skraćivanje navedenog roka nije dozvoljeno, jer bi se time mogli povrijediti

---

1. Član 75. stav 2. Zakona o privrednom društvu (SGRS br.127/98)

2. Član 83. Zakona o privrednom društvu (SGRS br.127/98)

3. Član 77. Zakona o privrednom društvu (SGRS br.127/98)

interesi ostalih ortaka i društva u cjelini. Ugovorom o osnivanju treba urediti uslove i postupak dobrovoljnog istupanja iz društva, kao i pitanje sudbine udjela ortaka koji istupa iz društva i način isplate obeštećenja ortaku koji istupa¹. Ugovorom o osnivanju društva ne može se isključiti niti ograničiti pravo člana na otkaz članstva. Eventualno isključenje ili ograničenje prava na otkaz ništavo je po samom zakonu.

Forma otkaza nije propisana, ali je najbolje da bude pismena, zbog izbjegavanja spora oko dokazivanja. Otkaz se može učiniti u svako doba, pa i u nevrjeme, s tim što bi tada odgovarao za naknadu štete prouzrokovane društvu. Otkaz člana društva mora biti nedvosmislen i bezuslovan. Otkaz bi se mogao i opozvati, pod uslovima utvrđenim ugovorom o osnivanju².

S obzirom na to da se otkazom članstva u društvu smanjuje broj njegovih članova, što dovodi do izmjene ugovora o osnivanju, ova činjenica se mora upisati u sudski registar.

Isključenje člana iz ortačkog društva.- Zakon propisuje mogućnost isključenja ortaka društva u slučaju postojanja opravdanih razloga i to na osnovu sudske odluke po tužbi samog društva ili ostalih ortaka. Opravdani razlozi zbog kojih se može podići tužba su:

- neispunjenje obaveze unošenja ugovorenog uloga;
- namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje štetu društvu ili ostalim ortacima;
- namjerno ili grubom nepažnjom ne postupa u skladu sa osnivačkim aktom, ugovorom ortaka ili samim zakonom;
- učestvuje u radnjama koje onemogućavaju izvršenje poslova između društva i ortaka društva;
- svojim ponašanjem sprečava ili otežava poslovanje društva.

Ortačko društvo ima pravo na naknadu štete koja mu se prouzrokuje isključenjem člana društva iz opravdanih razloga³.

Posljedice istupanja ortaka iz društva.- I kod isključenja ortaka, kao i kod otkaza ortaka, ali i kod drugih osnova prestanka društva, treba urediti imovinska pitanja u vezi sa izlaskom iz društva. Udio ortaka koji istupi iz ortačkog društva raspodjeljuje se na jednake djelove ostalim ortacima. Ortaci koji ostaju u društvu dužni su da isplate ortaku koji istupa određeni novčani iznos koji bi on primio kad bi u tom času društvo bilo likvidirano, ne uzimajući u obzir tekuće nezavršene poslove. Ukoliko društvo posluje sa gubitkom u momentu istupanja ortaka, taj ortak plaća dio za pokrivanje tog gubitka srazmjerno svom učešću u njemu, ako vrijednost imovine društva nije dovoljna da se isti pokrije⁴.

Kada su u pitanju nezavršeni poslovi, ortak koji istupa iz društva učestvuje u dobiti i gubitku iz nezavršenih poslova, sa stanjem na dan njegovog istupanja, ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka nije drugačije određeno⁵.

---

1. Vasiljević Mirko, Kompanijsko pravo, Beograd, 2005., str. 140

2. Vasiljević Mirko, Poslovno pravo, Beograd, 2004., str. 113

3. Član 174. Zakona o privrednom društvu (SGRS br. 127/98)

4. Član 80. Zakona o privrednom društvu (SGRS br. 127/98)

5. Član 81. Zakona o privrednom društvu (SGRS br. 127/98)

3.Upis u sudski registar¹

Prestanak ortačkog društva, nezavisno od toga koji je u pitanju osnov, upisuje se u sudski registar, radi prokovanja dejstva prema trećim licima, što se i objavljuje. Prijavu za upis prestanka ortačkog društva podnose registarskom sudu preostali ortaci ovlašćeni za zastupanje društva. U slučaju prestanka društva sudskom odlukom, sud po službenoj dužnosti prijavljuje registru prestanak društva. Ovo društvo prestaje da postoji upisom u sudski registar. Upis u sudski registar prestanka ortačkog društva objavljuje se na propisan način (u "Službenom glasniku Republike Srpske").

1.Član 84. Zakona o privrednom društvu (SGRS br.127/98)

ZAKLJUČAK

Ortačko društvo je jedan od oblika osnivanja privrednog društva. To je tipično društvo lica, jer ga odlikuju lična svojstva, poznanstvo i međusobno povjerenje njegovih članova. Ortačko društvo osnivaju lica koja se dobro poznaju, koja su međusobno čvrsto povezana i među kojima postoji tijesna i veoma bliska veza. Zbog toga ovo društvo osnivaju najčešće najbliži rođaci, jer postoji stalna opasnost da se personalnom imovinom odgovara za obaveze društva. To je ujedno i jedna od velikih prednosti ove forme privrednog društva. Ta prednost je u isto vrijeme i jedan od nedostataka ovog društva- članovi ortačkog društva (ortaci) neograničeno solidarno cjelokupnom svojom imovinom odgovaraju za obaveze društva prema trećim licima. Tako da ukoliko dođe do toga da imovina društva nije dovoljna da se izmire obaveze društva, odgovaraće članovi neograničeno personalnom (ličnom) imovinom.

Međutim, kada se uzme uopšteno, ortačko društvo je jedan od poželjnijih oblika osnivanja društva i organizovanja za obavljanje određene djelatnosti i to kako u pogledu lica koja žele da budu njegovi članovi, tj. ortaci, tako i sa stanovišta trećih lica, odnosno povjerilaca. Za članove društva je vrlo povoljno zbog toga što je to, po pravilu, društvo malog obima i što kao takvo, predstavlja čvrstu zajednicu među ortacima. Prema trećim licima ovo društvo je privlačno zbog visokog stepena jemstva njegovih članova za obaveze društva, što njegovim povjeriocima pruža punu pravnu sigurnost i zaštitu.

OBRASCI ZA PRAKTIČNU PRIMJENU

UGOVOR O OSNIVANJU ORTAČKOG ADVOKATSKOG DRUŠTVA

Zaključen dana _____ godine u _____ između:

1. Advokata _____ (*ime i prezime*) iz _____, ulica i broj _____, upisan u imenik advokata pod br. _____ dana _____ godine;

2. Advokata _____ (*ime i prezime*) iz _____, ulica i broj _____, upisan u imenik advokata pod br. _____ dana _____ godine;

3. Advokata _____ (*ime i prezime*) iz _____, ulica i broj _____, upisan u imenik advokata pod br. _____ dana _____ godine (dalje: **osnivači**).

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim ugovorom osnivači osnivaju ortačko advokatsko društvo (dalje: **Društvo**) i uređuju međusobne odnose povodom osnivanja Društva, prava i obaveze, odgovornost, odnose sa trećim licima i druga pitanja značajna za rad Društva.

Član 2

Društvo se osniva na neodređeno vrijeme.
Društvo ima svojstvo pravnog lica.

Član 3

Društvo se osniva radi sticanja dobiti.
Društvo će poslovati u skladu sa zakonima kojim se uređuju privredna društva i advokatura, dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom, pridržavajući se Kodeksa profesionalne etike advokata (dalje: Kodeks).

Član 4

Društvu može pristupiti novi ortak.
Njegovo pristupanje Društvu vrši se putem izmjene i dopune ovog ugovora.

Član 5

Osnivači Društva i lica koja mu naknadno pristupe su ortaci.
U pogledu udjela u Društvu, ostvarivanja prava i izvršavanja obaveza ortaci su ravnopravni.

Član 6

Prava i obaveze koje Zakon o advokaturi propisuje za advokate u bavljenju advokaturom, primenjuju se i na ortake Društva.

Član 7

Društvo ne može reklamirati svoju delatnost putem sredstava javnog informisanja ili na drugi način.

Član 8

Za osnivanje Društva osnivači su dužni da pribave saglasnost Advokatske komore Republike Srpske, koja ocenjuje saglasnost ovog ugovora sa Zakonom o advokaturi.

Član 9

Društvo stiče pravo bavljenja advokaturom danom upisa u odgovarajući registar.

Član 10

Ortaci u Društvu nagradu za svoj advokatski rad i naknadu troškova u vezi sa tim radom naplaćuju prema Tarifi o nagradama i naknadama troškova za rad advokata.

II FIRMA I SJEDIŠTE

Član 11

Pun naziv firme glasi: _____ o.d.

Skraćeni naziv firme glasi: _____ o.d.

Član 12

Sjedište Društva je u _____, ulica i broj _____.

III PEČAT I ŠTAMBILJ

Član 13

Društvo ima pečat sa sadržajem _____.

Pečat je okruglog oblika, prečnika _____ mm.

Član 14

Štambilj Društva je pravougaonog oblika, dimenzija _____x_____ cm.

IV DJELATNOST DRUŠTVA

Član 15

Djelatnost Društva je bavljenje advokaturom i poslovima pravne pomoći.

Ako Društvo primi pripravnika radi osposobljavanja za bavljenje advokaturom, on ne može obavljati poslove pružanja pravne pomoći. Njih mogu obavljati samo ortaci advokati.

Član 16

Ortaci u Društvu ne mogu da se bave drugom profesionalnom djelatnošću, osim angažovanja u naučnoj, pedagoškoj, prevodilačkoj, umjetničkoj, publicističkoj, humanitarnoj i sportskoj djelatnosti.

Član 17

Ortaci u Društvu ne mogu da se bave poslovima koji su nespojivi sa ugledom i nezavisnošću advokature, a koji su bliže određeni Kodeksom.

Član 18

Ortaci su dužni da djelatnost iz člana 15. ovog ugovora obavljaju stručno i savjesno, u skladu sa Zakonom o advokaturi, Statutom Advokatske komore Republike Srpske i Kodeksom.

V ULOZI U DRUŠTVO

Član 19

Sredstva za rad Društva ortaci obezbeđuju u iznosu od _____ KM.
Ulozi sva tri ortaka su jednaki i iznose po _____ KM.
Krajnji rok za uplatu uloga je _____ godine.

Član 20

Ortak koji ne uplati sredstva uloga u iznosu i u roku iz člana 19. ovog ugovora, dužan je da Društvu plati kamatu u visini _____% od neplaćenog udjela, koja se obračunava od dana kada ortak padne u docnju.
Ukoliko zbog zakašnjenja sa uplatom udela ortak prouzrokuje štetu Društvu, dužan je da istu nadoknadi.

Član 21

Ortak nije dužan da svoj ulog u Društvo poveća iznad iznosa utvrđenog u članu 19. ovog ugovora, niti je dužan da izvrši povećanje uloga radi pokrivanja gubitka Društva.
Ortak nema pravo da smanji svoj udio u Društvu bez saglasnosti svih ostalih ortaka.

Član 22

Ortak ne može svoj ulog povući iz Društva, niti ga otuđiti.
Povlačenje udela je moguće samo u slučaju prestanka Društva ili svojstva ortaka.

Član 23

Ortak ne može svoj udio u Društvu opteretiti bez saglasnosti ostalih ortaka.

Član 24

Između ortaka Društva udjeli se mogu slobodno prenositi. Udjeli se mogu prenositi u cjelini ili djelimično.
Ako ortak, pored svog, prenosom stekne još jedan udio u Društvu, oni se spajaju u jedan udeo.

Član 25

Ortak može preneti svoj udio trećem licu samo uz saglasnost ostalih ortaka Društva.
U slučaju iz stava 1. ovog člana, ostali ortaci imaju pravo prečeg sticanja udjela koji ortak želi da prenese na treće lice.
Pravo prečeg sticanja udjela ortaci mogu koristiti u roku od _____ dana od dana učinjene ponude prenosa udjela.

Član 26

Ortak može preneti svoj udio trećem licu i kad ostali ortaci ne daju saglasnost na taj prenos, ukoliko u roku iz člana 25. ovog ugovora ne iskoriste pravo prečeg sticanja udjela.
Uslovi prenosa udjela trećem licu ne mogu biti povoljniji od uslova ponuđenih ostalim ortacima u Društvu kao titularima prava prečeg sticanja udjela.

VI PRAVA I OBAVEZE ORTAKA

Član 27

Ortaci imaju prava i obaveze utvrđene ovim ugovorom, Zakonom o advokaturi, Zakonom o preduzećima i Statutom Advokatske komore.

Član 28

U vršenju poslova Društva ortaci su dužni da postupaju sa pažnjom dobrog stručnjaka, odnosno da poslove obavljaju sa pažnjom koju poklanjaju svojim stvarima i poslovima.

Član 29

U vršenju poslova Društva ortaci su odgovorni Društvu za štetu koju prouzrokuju namjerno ili krajnjom nepažnjom.

Ortaci disciplinski odgovaraju pred nadležnim organom utvrđenim Statutom Advokatske komore.

Član 30

Društvo može zasnovati radni odnos sa trećim licem za obavljanje administrativno-tehničkih i finansijskih poslova.

Radni odnos iz stava 1. ovog člana zasniva se ugovorom o radu koji u ime Društva zaključuje ortak - poslovođa, u skladu sa Zakonom o radu.

Član 31

Ortak ima pravo na naknadu troškova učinjenih u obavljanju poslova Društva koji su bili nužni.

VII POSLOVNA TAJNA

Član 32

Poslovnom tajnom smatraju se isprave, podaci i informacije o poslovanju Društva čije bi saopštavanje trećem licu moglo da prouzrokuje znatnu štetu Društvu.

Isprave i podaci iz stava 1. ovog člana su: _____.

Član 33

Poslovnu tajnu Društva dužni su da čuvaju ortaci i lica koja u njemu budu zaposlena u smislu člana 30. ovog ugovora.

Lica iz stava 1. ovog člana su dužna da čuvaju poslovnu tajnu i u roku od _____ po prestanku svojstva ortaka, odnosno svojstva zaposlenog u Društvu.

Član 34

Poslovnu tajnu ortaci bliže uređuju posebnim aktom Društva.

Član 35

Ortaci su dužni da čuvaju tajnu koju su im povjerile stranke (*klijenti*).

VIII ODLUČIVANJE U DRUŠTVU

Član 36

Ortaci donose odluke na sjednici.

O pitanjima iz redovne djelatnosti Društva odluke se donose većinom glasova ortaka.

Za odluke koje izlaze iz okvira redovne djelatnosti Društva potrebna je saglasnost svih ortaka.

Saglasnost svih ortaka potrebna je i za odluku o prijemu novih ortaka u Društvo.

Član 37

Ortaci kod kojih postoji sukob interesa u odnosu na odluku koja se donosi u Društvu ne učestvuju u glasanju pri njenom donošenju.

IX POSLOVOĐENJE

Član 38

Poslovođenje u Društvu vrši ortak _____ (dalje: **poslovođa**).

Član 39

Poslovođenje obuhvata ovlašćenje za obavljanje pravnih poslova i drugih radnji u okviru redovne djelatnosti Društva.

Pravni poslovi i druge radnje koje nisu obuhvaćene ovlašćenjem iz stava 1. ovog člana mogu se obavljati samo uz saglasnost svih ortaka.

Član 40

Poslovođa ne može prenjeti pravo poslovođenja na treće lice, izuzev ako se sa takvim prenosom saglase svi ortaci.

Ako dođe do prenosa, poslovođa odgovara za izbor trećeg lica i za njegove radnje u vršenju poslovođenja.

Član 41

Poslovođa može odustati od poslovođenja ako za to postoji opravdan razlog.

Opravdanost razloga cijene ostali ortaci.

Otkazni rok u slučaju odustanka poslovođe iznosi _____ dana.

Poslovođa može da odustane od poslovođenja u kraćem otkaznom roku od roka iz stava 3. ovog člana ako postoji opravdani razlog za hitno odustajanje.

Član 42

Poslovođa je dužan da blagovremeno u pismenom obliku obavijesti ostale ortake o namjeri odustanka od poslovođenja, kako bi ovi mogli preduzeti neophodne mjere radi održanja kontinuiteta poslovođenja, do izbora novog poslovođe.

X ZASTUPANJE DRUŠTVA

Član 43

Poslovođa zastupa Društvo bez ograničenja.

On može drugom licu dati pismeno punomoćje za zastupanje Društva izuzetno, ako za to postoji opravdani razlog koji cijene ostali ortaci.

Član 44

Kod odustajanja od zastupanja važe ista pravila utvrđena ovim ugovorom za odustanak od poslovođenja (čl. 41. i 42. ovog ugovora).

XI UČEŠĆE U DOBITI

Član 45

Dobit Društva raspodjeljuje se ortacima na jednake dijelove.

Po istom principu ortaci snose teret gubitaka Društva.

Član 46

Pri obračunu pripadajućeg udjela ortaka u dobiti Društva uzima se u obzir uplata uloga koju je ortak izvršio tokom poslovne godine, srazmjerno vremenu proteklom od dana uplate.

Član 47

Ako je ortak u toku poslovne godine podigao novac po osnovu svog udjela, pri obračunu iz člana 46. ovog ugovora uzima se u obzir umanjeni iznos, srazmjerno vremenu proteklom od dana podizanja novca.

Član 48

Deo dobiti koji pripada ortaku isplaćuje se u roku od _____ od dana usvajanja finansijskog izvještaja Društva.

XII ODGOVORNOST ORTAKA ZA OBAVEZE DRUŠTVA

Član 49

Za obaveze Društva solidarno odgovaraju svi ortaci.
Oni odgovaraju za sve zakonske, ugovorne i ostale obaveze.

Član 50

Prema povjeriocu koji je protiv njega podneo zahtev za obaveze Društva, ortak može podneti lične prigovore i prigovore koje može istaći Društvo.

Član 51

Ortak koji izmiri obaveze Društva stiče povjeriočeva potraživanja prema Društvu, sa svim sporednim pravima.
Ako se ne regresira od Društva, ortak iz stava 1. ovog člana, ima pravo regresa prema drugim ortacima, srazmjerno njihovim udjelima u Društvu.

Član 52

Ortak koji naknadno pristupi Društvu odgovara za obaveze Društva kao i osnivači, uključujući i obaveze nastale prije njegovog pristupanja Društvu.

XIII ISTUPANJE ORTAKA IZ DRUŠTVA

Član 53

Ortak može dobrovoljno da istupi iz Društva.
Ortak koji istupa iz Društva podnosi pismeni otkaz najkasnije _____ mjeseci prije isteka poslovne godine.

Član 54

Udio ortaka koji istupa iz Društva raspodjeljuje se ostalim ortacima na jednake dijelove.

Član 55

Ortak koji istupa iz Društva ima pravo učešća u dobiti i obavezu snošenja gubitka u poslovima koji nisu bili završeni u momentu njegovog istupanja.
Ortak koji istupi može da traži obračun završenih poslova u toku godine u kojoj istupa iz Društva, isplatu pripadajućeg iznosa dobiti i obaveštenje o nezavršenim poslovima Društva.

Član 56

Ako vrijednost imovine Društva nije dovoljna za pokriće njegovih obaveza, ortak koji je istupio dužan je da plati Društvu deo nepokrivenog iznosa, srazmjerno njegovom učešću u snošenju gubitka.

XIV BRISANJE DRUŠTVA

Član 57

Društvo može biti brisano iz imenika ortočkih advokatskih društava:

- ako se ne bavi advokaturom neprekidno duže od jedne godine;
- ako pored advokature počne da se bavi drugim djelatnošću i
- ako su ortocima izricane disciplinske mjere koje štetno utiču na poslovanje Društva i na ugled advokature.

XV PRESTANAK RADA DRUŠTVA

Član 58

Društvo prestaje sa radom brisanjem iz odgovarajućeg registra, na način i iz razloga utvrđenih Zakonom o advokaturi i Zakonom o preduzećima.

XVI IZMJENE I DOPUNE UGOVORA

Član 59

Izmjene i dopune ovog ugovora mogu se vršiti uz saglasnost svih ortoka Društva.

Izmjene i dopune su punovažne ako su izvršene u pismenom obliku i ako su ih potpisali svi ortaci.

Član 60

Prijedlog za izmjene i dopune ovog ugovora može dati svaki ortak, pojedinačno ili zajednički.

Svi ortaci donose odluku o prijedlogu za izmjene i dopune ovog ugovora, u roku od _____ dana od podnošenja prijedloga.

XVII RJEŠAVANJE SPOROVA

Član 61

Sporovi koji nastanu iz ovog ugovora ili povodom njega ortaci će rješavati sporazumno, u duhu dobre poslovne saradnje i zajedničkih interesa.

Ako ne bude riješen sporazumno, spor će rješavati stvarno nadležan sud u _____.

XVIII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 62

Društvo osnovano ovim ugovorom otpoćeće sa radom posle upisa u odgovarajući registar i pošto ga Advokatska komora Republike Srpske upiše u imenik ortočkih advokatskih društava.

Član 63

Za sve što nije izričito regulisano ovim ugovorom primenjivaće se odredbe Zakona o preduzećima, Zakona o advokaturi, Statuta Advokatske komore Republike Srpske i Kodeksa.

Član 64

Ugovor je sačinjen u _____ istovjetnih primjeraka, od kojih će po jedan primjerak zadržati ortaci, jedan primjerak će se dostaviti Advokatskoj komori, a _____ primjerka će se čuvati u dokumentaciji Društva.

OSNIVAČI

1. _____
2. _____
3. _____

UGOVOR O GRAĐANSKOM ORTAKLUKU

(prema Srpskom građanskom zakoniku - § 723. do § 759)

Zaključen dana _____ godine u _____ između:

1. _____ (ime i prezime) iz _____;
2. _____ (ime i prezime) iz _____;
3. _____ (ime i prezime) iz _____;

(dalje: **ortaci**)

Član 1.

Ortaci su saglasni da ulože svoj rad, opremu i sredstva za osnivanje ortačkog društva odnosno za obavljanje poslova - cilja utvrđenog ovim ugovorom

_____

(navesti poslove, odnosno ciljeve osnivanja ortačkog društva).

Na osnovu stava 1. ovog člana ortaci ulažu *(navesti i opisati ulog svakog ortaka)*:

1. _____
2. _____
3. _____

Uložene stvari i sredstva sačinjavaju glavniciu ortakluka i pripadaju svima zajednički. Svaki ortak je dužan da u ortakluk uloži jednak dio.

Član 2.

U ortakluk se mogu primiti novi ortaci ali uz saglasnost postojećih ortaka.

Ortak koji ništa ne uloži u ortakluk osim svoga rada ima pravo samo na učešće u dobiti za svoj rad.

Nijedan od ortaka ne može umesto sebe da odredi drugog ortaka bez saglasnosti ostalih ortaka, niti može da obavlja bilo kakav posao koji bi bio na štetu drugih ortaka.

Član 3.

Svaki ortak je dužan da u ortakluk uloži onoliko koliko se obavezao. Ako su se okolnosti promjenile tako da sa ulogom nije moguće postići cilj može se od svakog ortaka zahtijevati dodatni ulog.

Ako neko od ortaka ne prihvati da uloži dodatni dio, može istupiti ili razortačiti se.

Član 4.

U obavljanju poslova ortaci će se sporazumjevati, a odluke će donositi većinom glasova svih ortaka.

Član 5.

Dužnost svakog ortaka utvrdiće se na osnovu ovog ugovora i svaki ortak biće odgovoran za svoje obaveze.

Ortak kome se povjeri poslovođenje smatra se kao punomoćnik. Bez punomoćja ortaka, nijedan ortak ne može preuzimati obaveze od trećeg lica.

Član 6.

Svaki ortak odgovara za štetu koju svojom krivicom prouzrokuje i dužan je da štetu nadoknadi.

Član 7.

Dobit se utvrđuje tako što se od prihoda odbiju uloženi ulozi, troškovi poslovanja i pretrpljena šteta. Glavnica pripada svakom ortaku kao njegov ulog a dobitak se dijeli prema visini uloga.

Dio dobitka koji ide u korist ortačkog društva kao cjeline utvrđuje se ugovorom.

Član 8.

Ako se dobitak sastoji u nečemu drugom a ne u novcu, pa ortaci ne mogu da postignu dogovor, onda će se te stvari prodati i novac će se podijeliti po pravilu iz člana 7. ovog ugovora.

Član 9.

Ako se umjesto dobitka utvrdi šteta ona pada na sve ortake srazmjerno ulogu. Ako je neko od ortaka uložio samo svoj rad gubi nadoknadu (zaradu) za svoj rad.

Član 10

Dobit može da se dijeli po završetku posla i posle isteka roka koji su ugovorili i po zaključenju poslovnog računa.

Ako posao traje više godina, a donosi svake godine dobit, ortaci mogu zahtjevati diobu godišnje dobiti, pod uslovom da posao u cjelini time ne bi bio doveden u pitanje.

Član 11

U poslovne knjige svaki ortak ima pravo uvida i u svako vrijeme i to pravo ne može mu se uskratiti. Ako takav uvid prouzrokuje troškove, onda ortak koji vrši uvid mora sam da ih snosi.

Član 12

Ortačko društvo prestaje ako se dogovoreni posao završi, ako propadne glavnica ortaka ili ako je vrijeme za trajanje isteklo.

Ako je ortakluk između dvije osobe, on prestaje ako jedno od njih umre ili istupi iz ortakluka.

Član 13

Ako se neko od ortaka ne pridržava odredaba iz ovog ugovora može biti isključen iz ortakluka.

Član 14

Ako ugovorom nije utvrđen rok trajanja ortačkog ugovora, u tom slučaju svaki ortak može istupiti iz ugovora uz ugovoreni otkazni rok, s tim da ne nastupi bilo kakva šteta za ortačko društvo.

Otkazni rok je _____.

Član 15

Sporove iz ovog ugovora ortaci će rješavati sporazumno a za slučaj spora nadležan je sud u _____.

Član 16

Ovaj ugovor je sačinjen u _____ istovjetnih primjeraka od kojih po _____ za svakog ortaka.

Ugovor stupa na snagu danom ovjere kod suda u _____.

ORTACI:

1. _____

2. _____

3. _____

DAVANJE PROKURE - OVLAŠĆENJA ZA ZASTUPANJE

Na osnovu čl. 43. Zakona o preduzećima (dalje: Zakon), preduzeće _____, daje

PROKURU - OVLAŠĆENJE ZA ZASTUPANJE

1. _____ (ime i prezime) iz _____ (dalje: Prokurista) da može zaključivati ugovore u vezi sa poslovanjem preduzeća i to:

_____
_____.
(navesti vrste ugovora i vršenje pravnih poslova vezanih za poslovanje privrednog društva).

2. Ovlašćenja iz tačke 1. ove prokure ne mogu se ograničiti, niti se mogu vezati za određene uslove.

3. Prokurista ne može zaključivati ugovore koji se odnose na otuđenje i opterećenje nepokretnih stvari:

_____
_____.
4. Ovlašćenja iz ove prokure su neprenosiva, osim u slučaju ako je prokurista sprečen okolnostima da posao lično obavi, a interesi davaoca prokure zahtevaju neodložno preduzimanje radnji za ostvarivanje konkretnog pravnog posla.

5. Ova prokura - ovlašćenje važi do opoziva, ne prestaje po osnovu smrti ili prestanka jednog člana društva koje je dalo prokuru.

6. Ova prokura važi od dana kada zakonski zastupnik preduzeća izvesti registar o izdavanju prokure.

7. Pri registraciji Prokurista deponuje svoj potpis, sa oznakom koja označava njegovo svojstvo.

8. Upis u registar prokure se objavljuje kao što se objavljuje registracija privrednog društva.

U _____ dana _____ godine

PROKURISTA

ZA PRIVREDNO DRUŠTVO

_____

_____

UGOVOR O PRENOSU UDJELA I ISTUPANJU IZ ORTAČKOG DRUŠTVA

Zaključen dana _____ godine između:

1. _____ (ime i prezime, prebivalište i JMBG) (dalje: **prenosilac udjela**)
2. _____ (ime i prezime, prebivalište i JMBG) (dalje: **sticalac prenijetog udjela**)

Član 1.

Ugovorne strane saglasno konstatuju:

1. Da je ortračko društvo _____ (poslovno ime i sedište društva) (dalje: društvo) osnovano Ugovorom o osnivanju od _____ godine i upisano u sudski registar Osnovnog suda u _____ broj: _____ od _____ godine;
2. da su osnivački udjeli osnivača društva jednaki i iznose _____ KM i da su uplaćeni do upisa društva u sudski registar i
3. da ostali ortaci shodno odredbama člana 128. Zakona o preduzećima (dalje: Zakon) nisu iskoristili pravo prečeg kupovanja udjela i da je prenosilac udjela dobio pismenu saglasnost ostalih ortaka društva da svoj udio može prenijeti sticalocu udjela. Pismene saglasnosti ortaka sastavni su deo ovog ugovora

Član 2.

Danom zaključenja ovog ugovora iz društva istupa osnivač _____, a istovremeno društvu pristupa _____ u svojstvu novog ortaka društva.

Član 3

Osnivač iz člana 2. ovog ugovora, koji istupa iz društva, ovim ugovorom svoj osnivački ulog, koji na dan istupanja iz društva iznosi _____ KM, kao i sva prava po tom osnovu, saglasno Zakonu i Ugovoru o osnivanju, prenosi bez naknade na novog ortaka koji pristupa društvu.

Član 4

Prenosilac udjela i sticalac prenetog udjela odgovaraju solidarno prema društvu za sve obaveze prenosioca udjela prema društvu u trenutku prenosa. Obaveze iz stava 1 ovog člana zastarijevaju u roku od tri godine od registracije prenosa udjela.

Član 5

Sticalac udjela, koji pristupa društvu, danom pristupanja, odnosno zaključenja ovog ugovora prihvata osnivački ulog, kao i osnivačka prava i obaveze koja su mu ovim ugovorom prenjeta i koja su u skladu sa Zakonom i osnivačkim aktom društva.

Član 6.

Prenosilac udjela i sticalac udjela obavezni su da odmah po zaključenju ovog ugovora prijave društvu prenos udjela i promjenu ortaka, kao i vrijeme promjene, radi upisa u Knjigu udjela.

Član 7.

Posle potpisivanja i ovjere ovog ugovora, zastupnik društva podnijeće registracionu prijavu Osnovnom sudu u _____ za upis prestanka članskog odnosa i pristupanja novog člana društvu. Uz registracionu prijavu prilažu se i izmjene i dopune ugovora o osnivanju društva.

Član 8.

Ovaj ugovor među ugovornim stranama proizvodi pravno dejstvo od dana ovjere kod nadležnog suda, a prema trećim licima od dana upisa promjena u sudski registar.

Član 9.

Ovaj ugovor sačinjen je u _____ istovjetnih primjeraka, od kojih svaka ugovorna strana zadržava po _____, a ostali primjerci namijenjeni su društvu.

OSNIVAČ KOJI ISTUPA

_____

ČLAN KOJI PRISTUPA

_____

LITERATURA

- * Dr Miroslav Milosavljević: Trgovinsko pravo, Bijeljina-Doboj, 2007.
- * Mirko Vasiljević: Poslovno pravo, Udruženje pravnikâ u privredi Srbije i Crne Gore, Beograd, 2004.
- * Mirko S. Vasiljević: Kompanisko pravo (Pravo privrednih društava Srbije i EU), Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2005.
- * Sekula Novaković: Društvo kapitala i društvo lica (Primjena Zakona o preduzećima Republike Srpske), Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Srpsko Sarajevo, 2003.
- * Dr Rajko Kasagić: Osnovi prava i poslovno pravo, Banjaluka-Brčko, 2003.
- * Prof. dr Jovan Gorčić, Prof. dr Mileva Anđelković: Javne finansije, finansijsko pravo i ekonomija javnog sektora, Niš, 2005.

ZAKONI:

- * Zakon o preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske“ br.24/98)
- * Zakon o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 127/08)
- * Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89 - odluka USJ i 57/89, "Sl. list SRJ", br. 31/93 i "Sl. list SCG", br. 1/2003 - Ustavna povelja)

INTERNET:

- * www.itbusiness.ba
- * tagtag.com/infobisnis
- * Branko Radulović: Privredna društva
www.bradulovic.com
- * www.rars-mst.org
- * forum.birac.info